

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ**

**ПЕДАГОГІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНОГО
СЕРЕДОВИЩА В РОБОТІ З РІЗНИМИ
СОЦІАЛЬНИМИ СУБ'ЄКТАМИ**

**МАТЕРІАЛИ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
22 ЛИСТОПАДА 2016 РОКУ**

Затверджено редакційно-видавничою
радою Харківського національного
педагогічного університету
імені Г.С. Сковороди
протокол № від р.

ХАРКІВ – 2016

погіршення інтелектуальної діяльності людини. Отже, інтенсивність інволюційних процесів у період старіння значною мірою залежать від життєвого шляху людини, міри її інтелектуальної активності.

Таким чином, процес профілактики вікової деменції потрібно починати в молодому віці шляхом формування культури інтелектуальної діяльності особистості. Постійне тренування когнітивних функцій (пам'яті, уваги, мислення, інтелектуальних умінь, рефлексії, мовлення) відбувається шляхом залучення людини до інтелектуальної професійної діяльності, творчості, ігрової інтелектуальної діяльності, читання книжок, відвідування бібліотек, театралізованих вистав тощо.

З переходом до вікової категорії людей похилого віку цей процес не має бути уповільненим. Закінчення професійної діяльності в соціально-педагогічній роботі з літніми людьми доцільно компенсувати інтелектуальним волонтерством. Значний професійний і життєвий досвід людей похилого віку має застосовуватися в просвітницькій діяльності. Адже, чим більше інтелектуальна активність особистості, тим більшим є її когнітивний резерв.

Список використаних джерел

1. Страук Б. Тайны мозга взрослого человека. Краткий конспект [Електронний ресурс] / Барбара Страук. – Режим доступа : <http://volodina-elena.livejournal.com/29276.html>.
2. Wilson R.S., Scherr P.A., Schneider J.A., Tang Y., Bennett D.A. Relation of cognitive activity to risk of developing Alzheimer disease [Neurology], 2007, vol.69, pp.1911-1920, DOI: 10.1212/01.wnl.0000271087.67782.cb.

Ткачова Н.О.

доктор педагогічних наук, професор,

професор кафедри загальної педагогіки і педагогіки вищої школи,

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Лун Фен

аспірант кафедри валеології,

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ У ВИХОВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ СУЧАСНОГО ВИШУ

Важливою ознакою сучасного суспільства є поглиблення глобалізаційних процесів, що зумовлює якісні зміни в усіх сферах його життєдіяльності, активізує модернізацію державно-управлінської, економічної й соціально-політичної систем. Однак, як констатують фахівці, вплив цих процесів на подальший перебіг суспільного розвитку має неоднозначний характер. З одного боку, глобалізація сприяє швидкому поширенню цінних інноваційних технологій і наукових доробок, раціональному перерозподілу робочої сили, появі для підприємств нових ринків збуту продукції. З іншого боку, це явище

породжує нові загрози в світі, різко загострюючи соціально-політичні проблеми як на світовій арені, так і у внутрішньому житті різних країн.

У таких складних умовах можливість політичної та економічної стабілізації в світі як гарантії безпеки життєдіяльності людей значною мірою залежить від готовності керівництва держав вести зважену політику, вирішувати спірні питання на міжнародній рівні на основі прояву взаємоповаги й готовності до розумних компромісів, забезпечувати цілеспрямоване підвищення рівня сформованості політичної культури громадян. У руслі цього особливої значущості набуває питання формування політичної культури у студентів вищої школи, які незабаром займуть ключові позиції в різних сферах життєдіяльності сучасного суспільства і будуть значною мірою впливати на характер зовнішньої і внутрішньої політики держави.

Уточнимо, що в руслі дослідження під політичною культурою розуміється інтегративна особистісна якість, яка засвідчує засвоєння людиною системи політичних знань, відносин, норм політичної поведінки та дозволяє виступати активним суб'єктом як політичного життя своєї країни, так і міжнародного політичного простору. За результатами науково-дослідницьких розвідок встановлено, що процес формування політичної культури майбутніх фахівців у вищих навчальних закладах різних країн має багато схожих ознак, що зумовлено віковими особливостями студентської молоді, а також загальними тенденціями в розвитку держав в єдиному глобалізаційному просторі.

Організація процесу формування політичної культури студентів у вищі передбачає виділення й облік цих загальних характеристик, що відповідає вимозі формування єдиного політичного простору. Такий простір має забезпечити, за висновками Р. Войтович, «вироблення єдиної політичної мови, яка б слугувала основою взаєморозуміння між світовими культурами», бо в протилежному випадку «політичний діалог цивілізацій» залишиться «на рівні номінальних конструкцій» і не сприятиме ефективному розвитку держав.

Водночас слід зауважити, що кожна країна має свої характерні особливості соціально-політичного, економічного й культурного розвитку, які необхідно враховувати в процесі формування політичної культури студентів. У світлі цього перед викладачами вищої школи постає важливе завдання забезпечити не тільки засвоєння майбутніми фахівцями нових цінностей, уніфікованих стандартів та критеріїв якості професійної діяльності в глобалізованому суспільстві, але і формування в них етнічної самосвідомості, прагнення до відстоювання національних інтересів на різних рівнях взаємодії з іншими суб'єктами міжнародних економічних та політичних відносин.

Отже, можна підсумувати, що формування політичної культури студентів є актуальною потребою сьогодення. Причому зміст цієї культури, з одного боку, має узгоджуватися з сучасними універсальними політичними цінностями й ідеалами, а з іншого – відображати особливості соціально-політичної обстановки в країні проживання студента.